

דינקען און אירשען: XII, מיינע זכרונות;
XIII, מניחות (דער ערשטער פרום פון זון
אקציעמישער אויסגאבע פון פ—ס א ווער, צונויפגעשטעלט מיט אלע וואריאנטן און מיט
אן אריינפיר — פון אייניק פרידקין און זלמן
רייזען): XIV, לידער און באגאן: XV, ג.ג.
שיכטן און סצענעס: XVI, ליטעראטור און
לעבן: XVII, אין מיין ווינקלעך: XVIII
שטעט און שטעטלעך. אלס באוועזער ב' איז
ארויס אייך א בוך לידער, פאר קליינע קינדער.
א חייניקער פולשטענדיקע אויסגאבע פון אלע
ווערק פון יצחק לייבוש פריץ, אין צוועלף בענד.
צוזאמענגעשטעלט א"ר פון דוד פינסקי, איז ארויס
געגעבן פון פארלאג „אירש" נ"י, 1920. פארהאן
אין סארשיידענע אויסגאבן פון איינצלענע פ—ס
ווערק. ז"א, פאעזיעס (ווארשע, 1892. I און
II). בילדער פון א פראחיניץ-רייזע (ווארשע,
1894), איבער פראפעסיאנען (ווארשע, 1894),
דאס סטרימעל (ווארשע, 1896) א"א, די אויס-
גאבן פון מינסקער פ"ג, קולטור, 1905, די פון
פארשיידענע קינדער-פארלאגן, פון קולטור-ליגע,
צענטראלער שול-ארגאניזאציע אגודת. פון די
באוועדערע אויסגאבן איז אויך צו דערמאנען:
דעם ב' דראמען (פ"ג, פראגרעס, ווארשע,
1910), מיט געמעלן אין סארבן פון קינסטלער
ב. קראטקע; געקליבענע ווערק פון י. ל. פ. פ-
רעץ (פ"ג, שול און בוך, מאסקווע, 1925,
מיט א באראקעסער-סיק פון מ. ליטוואקא און
ביאגראפיע פון י. נוסטאנא; י. ל. פריץ פאר
יינגס (פ"ג ב. קלעצקין).

די ערשטע אויסגאבע פון פ—ס ווערק אין
העברעיש א"ס, בחבים / חמונות, ציורים,
ספורים ישירים / ישנים יחדשים, / עם חמונות
המחבר והקדמה מאת י. קלוזנר, איז ארויס צו
וין יובילי אין פ"ג, חושיה (ווארשע, 1901,
אין 10 ספרים). א נייע אויסגאבע פון פ—ס
ווערק אין העברעיש, ענגעהויבן פון פ"ג „מוריה"
אין אדעס, אין דער איבערזעצונג פון ישראל סאף,
י. ח. ראבנצקי, ה. גאלדבערג א"א, איז ענדלעך
ארויס אין א"י א"ס, בחבים י. ל. פריץ (סטרי
מוריה, פ"ג, דביר, 1926—27), אין 10 ב':
I, מפי העם; II, א) דרמות ותמונות דרמטיות
(„תורבן בית צדיק", בשמל, בניס, בחוץ,
חתן ופלה, בגן העיר, על יד החלון,
אמנון ותמר; ב) „שירים" (פון זיין ערשטער
תקופה — בלויו, לי אומרים, „מנגינות הזמן",
העיר הקטנה, לעלמה עבריה; דאן די גאנצע
וצמלונג, הענוב"א און 6 פון זיינע לעצטע שירים,

דישע דערציילונגען באנייען אלץ, וואס
ס'איז דא גוטעס אין חסידות... פ, וואס
האט דעם חסידים אידעאליזירט, האט
דערוועקט אין דער העברעישער ליטע-
ראטור א גאנצע ריי נעאחסידיים, וועלכע
האבן דער דאזיקער אין משך פון דער
צייט דעגענערירטער לערע געשטעלט
א אומפארגיילעכן מאנומענט (בערדי-
טשעווסקי, הילל צייטלין אין בפרט
יהודה שטיינבערג). אויב מענדעלע איז
דער זיידע פון דער יונגער ליטעראטור,
איז פ. איר פאטער...

די ערשטע אויסגאבע פון פ—ס ווערק, יי
אויבדערמאנטע יוביליי-אויסגאבע א"ס „שריפטן",
צוטהאלט: I פערשיידענע אויפגאבעס, II פאעזיע,
III ערצאהלונגען און בילדער, IV מעשה-ליך,
V חסידים, VI סאטערען און האמערעסקען,
VII פעליעטאנען (ווארשע, 1901, ד"ו 36, 130,
384, 166, 83, 52, 89, מיטן בילד פון דעם
דיכטער; שפעטערע אויפגאבעס: פון דער רעדאק-
ציע „פריינד", פ"ג 1903, פון פ"ג „פראגרעס",
ווארשע, 1906, פון היבן פאבלישינג קא.
נ"י, 1907). שפעטער איז ארויס א ב' דראמאטישע
יאכן (ער און זי, שוועסטער, גאך קבורה,
א פריהמארגען, „שאמפאניער", „ס'ברענט",
וועגען קינדער) — אויך פאראייניקט מיט דער
יוביליי-אויסגאבע. א נייע אויסגאבע פון פ—ס
אלע ווערק, דאס רוב אין זייער לעצטער בא-
ארבעטונג, האט אינטערנענימען די „אינטערנא-
ציאנאלע ביבליאטעק" אין נ"י, 1908, מיט פ"ג
פראגרעס אלס עקספאזיטור פאר אייראפע;
ציליב דער קאמפראמאטאציע פון דעם אייגנטימער
פון דער „אינטערנאציאנאלער ביבליאטעק" עזרא
לענקא איז די דאזיקע אויסגאבע גאנץ דיכטערס
טייט אריבער צום חילנער פ"ג פון ב. קלעצקין,
וועלכער האט זי פארפולשטענדיקט מיט 8 נייע
ב', צוויי צו מיר האבן איצט די פאלגנדיקע 18
ב' פון פ—ס ווערק: I, פאלקסטימלעכע געשיכטן,
II, יי צייט, III, דראמען (אמאל איז געווען
א מלך; וואס אין פידעלע שטעקס; שוועסטער;
אין פאליש אייך דער קייט; די גאלדענע קייט;
ביינאכט אויפן אלטן מארק); IV, אדם וחווה;
V, חסידים; VI, פאר קליין און גרויס;
VII, בילדער און סקיצן; VIII, אויפגאבן און
פעליעטאנען; IX, אלט און ניי; X, זין
שטוב און גאס (לידער און פראזע); XI, נעי

א"ס נחמיה-ה' (אין Евр. Мир, 1909) אין פון דער פאָעמע „מאָניש" דורך בעלז מיזעל (אין Разсказы, 1910, 40—41). ווי אויך ח. י. קאָצענעלסאָנס איבער' פון דער העברעישער דערציילונג „ליל זועה" א"ס Ужасная ночь (אין Восход, ארום 1900; זע קאצענעלסאָנס בריוו „הענגען פרעסע מצבה" אין „היינט" 1924); אין דעם איינציקן ב' פון די Альманах молодой еврейской литературы (פ"ט"ב 1908) גייען אריין: „אייזיקל שחט" איבער' פון ע. יעזעלסאָן, מקובלים" און „ליבע", איבער' פון א. ברומערנ.

פון פ—ס ווערק אין דייטשער איבערזעצונג זיינען אין בוכפאָרם אַרױס: Ausgewählte Erzählungen und Skizzen, Volkstümliche Geschichten, איבער' פון ד"ר נתן בירנבוים („יידישער פ"ג", בערלין, 1905); Jüdische Geschichten (פ"ג 1905); Adam und Eva, Bücherei Die Zeit (ו"ז 313) — אלע דריי זאמלונגען איבער' פון אלעקסאנדער עליאסבערג; In Fes (Der Traum eines Klausners) selb Die goldene Kette איבערגעזעצט פון זיגמיר שמץ (אין באווינדערע אויסגאבן, ר. לעוויטש, פ"ג, Die Nacht auf dem alten Markt — איבער' פון הונג צוקערמאן מיט אן אריינפיר פון ד"ר מאַרטין בובער (דערער פ"ג); Um dieser und jener Welt „פ"ג פאר ירושע קונסט און קולטור" פון מרץ גורליט האָט אויך אַרױסגעגעבן פ—ס Musika lische Novellen אין פראַכט-אויסגאבע מיט אַריינגעלייטאָנאַציעס פון יעקב שטיינהאַרץ, אויך אוריאל בירנבוים האָט גע- צייכנט וואונדערליכע אילוסטראציעס צו פ—ס ווערק אין דייטש. פ—ס זאָכן גייען אויך אַרױס אין א. עליאסבערגס אַנטאַלעגאָניס Ostjüdische Theater אין Novellen Jüdisches Theater אין דער אַנטאַלעגאָניע פון ט. זאָנציסטי, „אָהן" אין פאַרשיידענע דייטש-יידישע צייטשריפטן און זמ"ב. דער ערשטער איבערגעזעצער פון פ. אין פראַנץ צוויזש אין געוועזן שאַרל באָלץ—באָלל איינער פון די ערשטע פאָפּולאַריזאַטאָרן פון דער יידישער ליטעראַטור אין פראַנקרייך (*), וועלכעל האָט געפירט צו אַרױסגעבן פון דער רעכענען, אָהן מ. פינעס, א פאַר אַרטיקלען פון אַ געוויסן פאָלאַק וועגן דער יידישער ליטעראַטור אין דער ליטעראַרישער בילא- גע פון דעם סאָבאַלעט L'action 1911—12.

פון די יאָרן תרס"ב—תרס"ח און תרע"ד; III „חסידות" (IV א) „מספורי יוחנן המלמד" (ב) „בחיורים וקנים" „המקובלים", „שטעיה גבורה", „יוסי הישיבה בחור", „הציץ ונפנע", „מי אנכי?"; V א) „היא", (ב) „בחונן"; VI א) „צוירי מסע", (ב) „מנונות מעולם התהו", (ג) „האשה מרת חנה"; VII „ליל זועה" א"ס; VIII „גלמוד" א"ס; IX „יורשי פרעה" א"ס, ווי אויך 4 שירים פון די יאָרן תרנ"ד—תרס"ד; X, וואו עס זיינען צווייגעזאמלט צום ערשטן מאל די פעליעטאָנען און אַרטיקלען, וואָס פ. האָט געשריבן אין העברעיש אין די פאַרשיידענע צייטשריפטן און זשורנאַלן, אָנגעהויבן פון „האסיף" און „הצפירה" און אויסגעלאָזט מיט „השלח", „הדור", און „הצופה" (א). הייזר כרשות הרבים, ב. פילטאָניס שונים, ג. בעולם האותיות קמח. כימות", דער פ"ג „דביר" גרייט אויך צו א"ב, וואו עס זאָלן אַרױסגיין זיינע זכרונות און אן אויסזאָל פון קריטישע אַרטיקלען איבער פ. ס'איז אויך צו דערמאָנען צ"א די אויסגאבע „חסידות—ספורים וצוירים", נ"י, 1918, ו"ז 60.

אין רוסיש זיינען פ—ס ווערק אַפּט איבערגעזעצט געוואָרן: אָנגעהויבן פון 1891, ווען ש. פרוג, איינער פון די ערשטע אַנערקענע פון פ—ס סאַלענט, האָט פאַרעפנטלעכט ו Vенера Суламита אין Нед. Хроника Восхода, וואו פלעגן דעם רוב רוסיש-יידישע זשורנאַלן און אלמאנאַכן ברענגען איבערגעזעצט פון פ. (א) רשימה פון זיי זע אין ב. פאַרעפנטלעכט ביבליא- גראַפיע). אין בוכפאָרם זיינען אַרױס: Хасид-др. и сказки (פ"ט"ב, 1902, ו"ז 140); Разсказы и сказки, איבער' איר פון ש. פרוג (פ"ט"ב 1900 און 1909, ו"ז 242); Кар-жизни евр. жидов (פ"ט"ב 1902, ו"ז 28); Штраймелъ, Гябъ еврейки, Смерть музыканта, (פ"ג Прибой, פ"ט"ב, 1904). א פולע אויסגאבע פון פ. אין רוסיש, באַרעכנט אויף 20 ב', האָט געפלאַנט דער מאַסקווער פ"ג Современныя Проблемы, אָבער ערשינען (1912—14) זיינען בלויז די ערשטע 4 ב', איבער' פון י. י. פינעס, דהיינו: Изъ усть народа, II. Сказанія върующаго III. Время, IV. Адамъ, V. Ева. ווי דער אויסבראָך פון דער העלט-מלחמה האָט די אויסגאבע אָפּגעשטעלט. עס איז אויך צו פאַרזיכענען די איבערזעצונג פון דער דראַמע „אין פאָליש אויף דער קייט" דורך ש. אַנ-סקי.

אין שווייץ איז ש. איבערגעזעצט גע-
ווארן פון דיר מ. ערענפריי (זע), העלכער איז
אויך דער בולגארישער און שפאנישער איבער-
זעצער פון פ. אין בוכפארם איז ארויס: Tra
Väredar, Noveller — איבער' פון אייוק
ליבמאן און דניאל ברוק (שטעקעלס, 1926, ז"ו 96).
פארהאן אויך איבערגעזעצט פון פ. אין פאר-
שיידענע אנדערע שפראכן, צ"א אין אונגאריש
(זע משה בילינסאן), רומעניש, איטאליעניש,
עספעראנטא אזא"ח.

די ליטעראטור וועגן פ. איז אומגעהער-
גרויס און האקסט פון יאר צו יאר, דאס רוב
אבער באשטייט זי פון ארטיקלען, צוזאמגע-
בער פארשידענע צייטשריפטן אין יידיש, העברעיש
אין אויך אנדערע שפראכן, בפרט פון דער צייט
נאך זיין טויט און שפעטער — צו זיינע יאר-
צייטן, יעס ערשטן פרום פון א פ. ביבליאגראפ-
יע — א פ. ציטאט — האט געמאכט בער בא-
ראכאח אין דעם זמ"ב י. ל. פרץ, א זאמלבוך
צו זיין אנדענקען (ליטעראטורשער פ"י, נ"י,
1915, ז"ו 103—126); די דאזיקע ביבליאגראפיע,
וויס נישט קיין פולשטענדיקע און נישט אלעמאל
גענוי, באשרענקט זיך בלויז דערמיט, וואס איז
געדווקט נעמאן ביי פ. לעבן, און איז איינ-
געטיילט אין די קאפיטלעך: 1) פ. אייגענע
שריפטן, 2) דאס, וואס אנדערע האבן געשריבן
וועגן פ. 3) צי פ. ביגראפיע און פער-
זעלעכער כאראקטעריסטיק (באזונדער אויסגעטיילט
יענע סאטעריאלן, וואס כאראקטעריזירן פ. —
באציאונגען צו דער יידישער שפראך, 4) איבער-
זעציאונגען פון פ. אין אנדערע שפראכן, נאך בא-
ראכאח וואס א. גורשטיין אין א ספעציעלער
ארבעט, דער איצטיקער צושטאנד פון דער פ.,
ביגראפיע (אין דער מינסקער, צייטשריפט,
1926, ז"ו 73—86) געגעבן אן אויסגעצייכנטן
קריטישן אנאליז פון דעם גאנצן פארגאנגענע
מאטעריאל וועגן פ. ספעציעל מיט דער פ. ביא-
ביאליאגראפיע פארנעמט זיך די לעצטע יארן
נאכן מיטל, העלכער האט שוין פארעפנטלעכט
א גאנצע ריי ארטיקלען אלס פראגמענטן פון א
נרעסערער ארבעט, וואס באלייכטן פארשידענע
פערזאנן אין מאמענטן אין דעם לעבן פון דעם
דיכטער. — צוליב ליכטערער אריענטירונג אין
דעם גרויסן מאטעריאל פון דער פ. ביבליאגרא-
פיע ברענגען מיר אים דא אין סדר א"ב פון
די מאבירים:

ה. אבראמאחיש, פ. אין אדעס — רינגען,
1921, III—V; ש. אגורסקי, פ. אלס קעמפער

צוזאמען מיטן סראנצויזי סארטען (ז) פאר-
עפנטלעכט ארויס 1912 אין 2 נומ' פון La Grande
Revue אן ארבעט איבער דער יידישער ליטע-
ראטור און דערביי געגעבן צוויי דערציילונגען
פון פ. אין אש. שפעטער האט בעלז איבער' א
ב' פון פ. — ס דערציילונגען Boniche le
Silencieux et autres contes juifs (פ"ג)
Mercure de France, פאריז, 1914, מיט א
סארטעט פון דעם בארימטן פראנצויזישן שריפט-
שטעלער פיער מיל (*). שפעטער האט ל. בלומענ-
פער איבערגעזעצט פ. אין פארשידענע פראנ-
צויזישע צייטשריפטן, אויך אין ויין Antholo-
gie des conteurs Yidisch וואו עס גייען
אריין ניין זאכן פ. — ס, און די פראנצויזישע
שריפטשטעלער האבן אריינגעווייזן ויער א גרויסן
אינטערעס צו דעם דיכטער.

אין שפאניש וועגן ארויס 2 ב' פון פ. — ס
וועק אין דער איבער' פון שבא רעוויק: Los
Caballistas (פ"ג) La Cultura Izraelita,
בוענאס-איירעס, 1919, ז"ו 239, מיט אן אריי-
מיר וועגן פ. פון דעם בארימטן ארגענטיניש-יידישן
פובליציסט אלבערט גערשונע אין אן אפגעהא-
לונג פון דעם איבערגעזעצט אין אן אפגעהא-
לונג (פ"ג) Nida Nuestra, בוענאס-איירעס, 1922.
ז"ו 124; אויך אין דער אנטאלאגיע פון ש. רעוויק
Cuentos Judios גייט אריין פ. — ס Qué es
el alma.

אין פויליש איז פ. איבערגעזעצט נעמאן
בלויז אין די פארשידענע פויליש-יידישע צייט-
שריפטן, אונגעהויער פון דער אסימילאטארישער
Izraelita און Życie Żyd. 1906 (דורך רעניע
ליליענטאל און יצחק גרינבוים) אין אויסגעזאגט
מיט 1917 Glos Żyd. און מיט די סאנאלעסער
בערגער Nasz Kurjer, Przegląd Codzienny
Chwila, קראקעווער Nowy Dziennik
(דורך סאלי האנמאן, א. אפגעשלאגן, ש. הירש-
הערן, מ. העלענטיש א"א). אין בוכפארם איז
ארויס דורך הענריך לעז פ. — ס Chojzek
(Kpiarz) אלס ערשטער נומ' פון א סעריע
Żydowski humor (ludowy) (זאטע, 1898).
לויט דער מיטטיילונג פון ר"ר י. שזאקי האט
אבערמאן א"פ אבערסקי פארעפנטלעכט אין
שטעטלעכע ארטיקלען וואסנאמאל 1912 Prawda
איינציקן ארטיקל איבער פ. אין א ריין פוילישן
זשורנאל.

(*) י. נאגאק (קאנאן ז) לויבט זייער די דאזיקע
איבער' אין 1914, 27, Pазсвѣтъ.

פ-ן קעגן זיין אומפארשטענדלעכן שטייגער שרייבן מיט פינטלעך; הערמאן גאלד - פ. בוך פון ליט. פ"ג; ס. ג., זייער א חא-רעמע רעצענזיע אויף די "בעקענטע ביל-דער" - *Босход*, 1890, XII; א. גאלדבערג, "נייע פאקטען וועגען דעם לעבען און טויט פון פ. - "טאג", נ"ה, 15/IV, 1925; א. מ. גאלד-שטיין, פאלעמיק מיט יוסף קליווער וועגן פ. אין העברעאיש - *Евр. Жизнь*, 1916, 3; פרעס. אלפאנס גאלדשמידט, "בינאכט אויפן אלטן מארק" אין מאסקווער "ידישן מלוכה-טעאטער" (פון זיין בוך אין דייטש "חי איך האב איצט געפונען מאסקווע") - "פרייהייט" נ"ה, 7/XI, 1925, איבערגעדורכט אין חילנער, "טאג"; פ. גארין, "חארשע און ערשטע" (פ. און זיינע ערשטע קריטיקער) - "צוקונפט", 1911, VII; id - "צוקונפט", 1915, VI; ש. גארעליק - "ידישע קעפ" - ח. גוטמאן, פ. אלס סאטיריקער - פ. בוך פון ליט. פ"ג; ש. גילינסקי, פ. און די ידישע שול - פ. זמ"ה פ"ג, "קולטור-ליגע", חארשע, 1924; ד"ר א. גינבורג, פ. אלס העברעאישער דיכטער - "צוקונפט", 1915, V; א. גראנאחסקי - זמ"ב, "נייערד", מאסקווע, 1925, "ידיש טעאטער", חארשע, 1925, III; פ. גראס, פ. צווישן אירענען - "ליט. בלעט", 50; ח. גראסמאן, די לעצטע חרשים אין פ-ס לעבן - *Нобы* *Босход*, 1915, 12-13; יצחק גרינבוים, "אינווער רבי" - "היינט", 1925, 26; דאברושין - געדאנקענגאנג; י. דינעווא, "עטליכע מאמעני-טען פון פ-ס לעצטע טעג" - פ. זמ"ה, פ"ב, 1916; id, א. מארהאלגערטע עראינערונג וועגן פ-ן - "פרייטאג", 1924, 6; א. דמשק, פ-ס נוסח אין פאלקס-שול - "ליט. בלעט", 50; ד"ר ח. ד. הירחין, "די עקאנאמישע עחאלוציע פון פוילישן יידנטום לויט די ערק פון פ." - *Нобы* *Босход*, 1915, 15-16; א"ח; פ. הירשביין, זכרונות - אוינזער באזעצונג, 1922, 7; צבי הירש-קאן - פ. בוך "ידישע וועלט"; id - "עטיוון"; מ. א. הערבערט, פ-ס ווירקונג אויפן גאליציא-נער יודענטהום - פ. בוך פון ליט. פ"ג; נתן הערצמאן, זכרונות - דאס נייע לעבן, ביאליסטאק, 1922; הערשעלע (דאגילעוויטש) זכרונות - פ. זמ"ה, "ליטעראטור", לאדו, סיון 1915; ז. חייני-פער, פ-ס קבר - "פעדער", 1925, IV; א. חילנער, פ. אין חילנע - "פריינד", 1912, 48; פ. וועגען זיך אליין - ib; פ. גומער, "הפעל הצעיר", תרע"ה; מ. חונטשעוואסקי, פ. אין אמעריקא - "צוקונפט", 1915, VI; לעא חוניה, YL; מ. חירטה - אין ג. בארערט, "ידישען

קעגן אפגרייבן" - "קאמוניסטישע וועלט", מאסי-קווע, 1919, V; נ. אויסלענדער, "גרויס-שטריכן פון יידישן רעאליזם"; id, פ-ס וועג - "די דויטשע וועלט", כארקאוו, 1925, II; id, פ-ס שטעט און שטעטלעך - "צייטשריפט", מינסק, 1926; ר. איילאנד, "וואס איז אונו געווען פ." - י. ל. פרץ / א זמ"ב צו זיין אנדענקען, נ"ה, 1915; דוד איינהארן - דאס נייע לעבען, נ"ה, 1914, ז"ו 187-198; id, פ-ן א מצבה - "פאלקסצייטונג", 1920; א. אלבעק, פ. פי זיך אין שטוב - דאס נייע לעבן, ביאליסטאק, 1922, 91; id, די גאלדענע קייט - ib, 1923, 81; מ. גליין, פ. דער ליריקער - "אין דער וועלט פון געזאנגען"; ש. אנ-סקי, "נעזאמעלטע שריפטען", X; י. אפאטשעו, "חי איך האב געווען פ-ן" - י. ל. פרץ / א זמ"ב צו זיין אנדענקען; ש. אש, "מין ערשטע באקאנט-שאפט מיט פ.", "צוקונפט", 1915, V; איבער-געדורכט אין "היינט", 1925, 86; שמואל אשכנזי, זכרונות - "טאג", חילנע, 1924, 98, 138; א. בא-קאנטער, פ-ס ווען לוציאן - דאס נייע לעבען, ערשט, 1918, 50; מארטין בובער - *Jüd. National-kalender*, 1905, 18; id, "די נ. בירג-בוים" - *Ausgewählte Schriften*, ב' II; id, "התקופה", II; בן-פורת, פ-ס פאלקסטימליכע געשיכטען - זמ"ב, "ליכט", יאס, 1915, II-III; א. פידערמאן - "פעדער", 1924, V; י. פליכער, פ. אין פראנצויזיש - דאס לעבן, 1914, 93; בעלי-דמיון, פ. די פאך - "צוקונפט", 1922, VIII; בעלי-מחשבות - געקליבענע שריפטען, I, III ("די שטעטלעך"); id, פ. בוך "ידישע וועלט", חילנע, 1915, IV-V; זמ"ה, פ. צום יאהרצייט, פ"ב, 1916; id, פ. דער מיסטיקער - "לאדזער טאגעבלאט", 1917, 152; דוד בערגעלסטאן - פ. בוך "ידישע וועלט"; id - צום צווייטען יארצייט פון י. ל. פרץ, זמ"ה, קיעו, 1917; id, פ. און די חסידישע אידע-אלאגיע - "ליט. בלעט", 50; מ. י. בערדיטשעו-יסקי, "דברי זמר" - "ספר השנה", תרס"ב; צ. ברויזע - דאס לעבען פון פ. - פ. גומ' דאס פאלק, חארשע, 1917, 9; ראובן פריינין, "פרץ משורר החסידות" - הקדמה צום בוך "חסידות פון פ. פ"ג, "קדימה", נ"ה, 1918; id, "איז פ. טאקע א גרייסע פערזענלעכקייט" - "טאג", נ"ה, 17/IV, 1924, ווי אויך זכרונות און אינטימערע געשפרעכן מיט אים אין "צוקונפט" (1915), אין "טאג", אויך אפגעזען ברויזע אין "הצפה" צו

פאלקס-קאלענדער "תרס"א; ד"ר א. חירשובסקי, די פסיכאטרישע עטיווען פון פ. — אונזער עתיד, ווילנע, 1918, 10—12; וואלדעלד, פ. אין קיעז — Ebp. Obozrenie, 1910, I; ב. וואלדעק, וועגן דער גאלדענער קייט — זמ"ב, די נייע צייט, 1908, I; י. ח. זאגערדסקי — לוח אחיאסף, תרס"ב; id, פ. אין זיין געבורט-שטאט — אילוסטריטע וואך, 1924, 16; ארטור זאקאיים, Das jüdische Element in der Welt-literatur — האמבורג, 1924, 7טער פארטראג; פיליפ זאמער, פ. אלס פאטער פון פאלק — יוגנט-זשורנאל Moriah; י. ב. זבונסקי, פ. דער פארזיצער אין "הזמיר" — דאס פאלק, 1917, 9; משה וילבורג, אריינפיר צו דער פ. אנטאָלָגִיע פון דער אויסגאבע "פֿינף נפֿטרים", ווין 1920; ישעיה וילבערבוש, פ. אין מאריענ-באד — ליט. בלעטער, 50; אברהם זינגער, א שארפ רעצענזיע קעגן "העוגב" — "המליץ" 1894 (?); י. י. זינגער, פ. גייט — אילוסטריטע וואך, 1924, 16; ד"ר טעאָדאָר זלץ-ציטלי, אריינפיר צו זיין אנטאָלָגִיע Aus einer stillen Welt; ד"ר ר. זעליגמאן, פ. און אפאטאש — "מילגרוים", II; ש. צ. זעצער — דאס ווארט, ב. II, 3; זרובבל, פ. און די יידישע ארבעטערשאפט — פ. זמ"ב, קולטור-ליגע, ווארשע, 1924; ד"ר ח. זשיטלעוויטש, פ. קינסטלערישע טעכניק — פ. בוך פון ליט. פ. ג; י. י. טרונק — די וועלט א חלום, ז"ו id, 116—71; "אידעאלאגיאן און נאטוראליזם אין דער יידישער ליטעראטור" (פ. און אש); קלארא יאנג — נייטער פאלקסבלאט, 14/IV, 1925; ראזע יאקובאוויטש, פון זינע אויגען וויל אין רע-דען — "פאלקסבלאט", לעדו, כ' ניסן 1918; id, פ. אין 1915 — "ליטערארישע בלעטער", 50; י. יאסאנסקי, א פארשטערטער באנקעט (פ. אין פט"ב) — אונזער פאלקסצייטונג, 1925, 87; ש. יידיאויטש, פ. און דער יידישער ארבעיטער — די נייע וועלט, ווילנע, 1919, III, און "פאלקסצייטונג", אפריל 1923; יהואש, נאטור-שילדערונגען ביי פ. — "צוקונפט", 1912, II; id — ליט. בלעטער, 50; א. יוד, די פראגלע-מען פון טויט אין פ. שאפן — "הד הזמן", 1914; ה. יבין, יסודות פון פ. שאפן — "העולם", 1912, 6; בנציון כ"ץ, פ. אין פט"ב און אין ווילנע — "היינט", 1925, 86; משה כץ, פ. דער צווייטער — דאס פאלק, 1917, 9; כאשין (אלמסנדר) — דאס נייע לעבען, אדעס; מ. לאזארסאן, א פארגלייך פון פ. מיט יהודה

שטיינבערג און בערדיטשעווסקיין און זייער בא-ציונג צו חסידות — "צוקונפט", 1908, VI; י. א. לובעצקי — "הצפה", 1903, 173—175 (דערהויפט וועגן די חסידות אין פ. שטאט); ד"ר אסתר לוריע, די פרויען-טיפען ביי פ. — "צוקונפט", 1915, V; חיים ליבערמאן — "דיכטער און וועל-טער", ז"ו 155—169; א. ליטחאק, וואס געווען; id, פ. און די יידישע ארבעטער, "ליט. בלעט", 5; משה ליטחאקאן — "אין אומרו", ז"ו 96—109; id, ביינאכט אויפן אלטן מארק אין מאסקווער קאמער-טעאטער — "ליט. בלעט", 50; ש. ליטוין, פ. דער דיכטער פון דער אידישער לעגענדע — "צוקונפט", 1915, V; י. ליכטענשטיין, פ. און די פלאסטישע קונסט — "ליט. בלעט", 50; גרשון לעווין — פ. רץ; ליפמאן לעווין — פ. בוך "יידישע וועלט"; משה לערער, "וועגן פ. שפראך" — "ליט. בלעט", 101; יעקב לעשצינסקי, פ. און די געבורט פון יידישן ארבעיטער-קלאס — אונזער פאלקסצייטונג, 1925, 87; פ. מארקיש, "צען יאר אן פ." — "ליט. בלעט", 50; ד"ר א. מוקדוני (קאליף), פ. און די וואר-שעווער גמיע — "פריינד", 1912, 265; id, ביינאכט אויפן אלטן מארק, ib, 1911, 251; id, פ. דער שטאלער איד — "פארגען זשור-נאל", אפריל 1924; מ. מיוזע, פ. אין טשער-נאחין — "ליט. בלעט", 50; נ. מייזל, גאנצע און ווייטע, ז"ו 162—169, 187—192, II, ז"ו 11—17; id, פ. און ערשטע ליטערארישע שריט — "ליט. בלעטער", 50; id, פ. און יידיש — "זמ"ה" פון "קולטור-ליגע", 1924; id, פ. און ש"ע — "לאנדווי-בוך", id, פ. אין דער גמיע — "ווארשע-ווער שריפטן"; id, פ. און ברייט — "היינט", 1925, 86, 91; "צוקונפט", 1925; ב. מיכאלעוויטש, זכרונות פון א יידישן סאציאליסט, I; מ. מיכעל-זאהן, פון פ. און ראדיקאליסטישע ליטעראטור-רען — פ. בוך פון ליט. פ. ג; ה. מעדעס — פון מיינ גאטליכע בוך, ז"ו 123—126; מענדעלע מוכר-ספרים, מיינ שטימונג בעת דער הוצהה פון י. ל. פרץ אין פראדער שול — "אונזער לעבען", אדעס; איבערגעדרוקט אין "ליט. בלעטער", 34; ש. מענדעלסאן — "קולטור", 1922, II; ו. נאטאנסאן (בן-נתן), פ. און פילאזאפישע גרונד-געזאנקען — פ. בוך "יידישע וועלט"; ה. ד. נאמבערג, פ. דער פאטער פון דער ליטערארישער משפחה — זמ"ב, פ. רץ, פט"ב 1916, ז"ו 35—40; א. ליטע-רארישער דור, א בינגל זכרונות, ווארשע, 1919 (אריין אויך אין זיין בוך פעליטעטאנען, ז"ו id, 175—190); ער פעהלט אויב — "מאמענט",

ש"ס, 17/IV, 1920; דוד פרישמן, "שריפטען", III; id, "זמ"ה, העפטען; צביון, "פרייע ליעבע אין דער יידישער ליטעראטור" — צו קונפט, 1908, VII; פ. צונזער, "משוגעת-מאטיון אין פ-ס שאפן" — קולטור, 16-17; ש. ל. ציטראן, דריי ליטערארישע דורות, I, ז"ו 127-147; id, "ליטערארישע בלעטער", 50; ביי פ-ן צו דער סעודה, ווילנער, "טאג", 1924, 69 (דאסעלבע א"ט, ביי פ-ן צום סדר, "טאמענט", פסח 1924); id, "השלח", 1917, V-VI, דאסעלבע אין "מעת לעת", ווילנער, תרע"ט, ד-ה; הלל צייטלין, "פ. אלס העברעער" — "טאמענט", 18/IV, 1923; י. צינבערג, Eθ, XII; "ליט. בלעטער", 120; id, פ. בוך, "יידישע וועלט", id, 120; Bockhod, 1915, 12-13; ד"ר י. ב. צבור, "פ. און זיינע קריטיקעס" — "זמ"ה, ליטעראטור", לאדז, 1915; מ. י. פריד — "הצירה", 1915, 69; א. קאגאנאווסקי, "פ. יונגס" — "אילוסטרירטע וועלט", 1924, 16; לאזאר קאהאן, "פ. דער פעליטעניסט און פובליציסט" — דאס פאלק, 1917, 9; id — "לאדזער פאלקסבלאט", פסח 1918; id, זכרונות (צ"א וועגן פ-ס איבערז' פון ביאליקס, "מניולת האש") — "פרייטאג", 1924, 6; id — "נייער פאלקסבלאט", פסח 1925; האנס קאהן, "פ. אלס פראפיל" — National-Jüd. Kalender א"ר פון אסטא אפערלעס און לודוויג באטא, ווין תרפ"ב; ה. ש. קאדוואן, דאס יידישע קינד אין פ-ס ווערק — "Встанаві One", 1915; id, "פ. און די שול" — "זמ"ה, פרץ", פ"ג, "קולי-טורליגע", ווארשע, 1924; מ. קאטק, "פ-ס פאלקסטמליכע געשיכטען" — "זמ"ה, ליטעראטור", I; ה. קאן, "פ. און די מוזיק" — "ליט. בלעט.", 50; דוד קאסעל — "לעבענס-פראגען", 1916, 16; אלטער קאצינע — "פ. בוך, יידישע וועלט", id, די פ. לעבענדיגע — "לעבענס-פראגען", 1916, 16; id — "זמ"ה, פרץ", פ"ג, "קולטור-ליגע", 1924 (איבערגעדרוקט אין "דער פערער", 1924, V); id, "ביז וועגן קענען מיר גיין מיט פ-ן" — "ליט. בלעטער", 50; ד"ר י. ל. קאצענעלענסאן (בוקי בן יגלי), באריכט פון זיין רעפערעט — "Новай рогход", 1915, 14; ד"ר יוסף קלוז — נער — הקרמה צו פ-ס העברעישע, "כתבים"; id — "ספר השנה", תרס"ב; id — "השלח", כרך ז'; ז. קלמאחיש, "פ. און די אידישע ליטעראטור" — "לעצטע גייס", ריגע, 1925, 60; לעא קעניג, "א. פ. מצבה" — "זייט", לאנדאן, 1924, 22/II; id, אנאטאל פראנס און פ. — "ib", 1924, 26/XII; א. קרנין, "פ. וועגן זשארגאן" — "אידישער קעמפער", 1907, 27; ד"ר א. ראבאק, "פ. אלס פסיכאלאג" —

13/IV, 1926; י. נויטאוו, "פ-ס פובליציסטישע יערונגען" — די רויטע וועלט, כאראקא, 1925, VI; ש. נויטאוו, "ליטערארישע מאנאטשריפטען", I; "וועגן יידישע שרייבער", I; id, "וועגן פ-ס יידיש" — פ. בוך, יוד. וועלט, id, "פ-ס קינדער-לידער" — "ביכער-וועלט", 1922, 4-5; id, "פ. אין נאמבערג" — "טאמענט", מ. י. גיימאן, "דאס פובליציסטן האבן צו לערנען ביי פ-ס" — "ליט. בלעט.", 50; נאטח, "זמ"ה, פרץ", קיעו 1917; מ. ספעקטאר, "טאמענט-זשארגאניעס", id, מיט י. ל. פריק, אין פסטסינג, אדעס 1918 (פ. דער פאליטישער ארעסטאנט, "צוקונסט", 1922, VI, Xli, Vill); נ. סקאלאוו — "הצירה", 1915; ש. י. טוונציג — "זמ"ה, נייע הימלען"; נ. סירקין — "צו פאמאנאוו", 1909, 21/X; Русско-американское יואל סלאנים — The Menorah, 1904, ז"ו 51-52; ז. סענאלאוויטש, "פ. אג-סקי, דינעוואן" — דאס אידישע לעבען, איר פון מאריס מייטער, I; F, וועגן, דער יידישער ביבליאטעק — "Bockhod", 1893, II-III; מ. עלקין, "די פערדער", 1924, V, "ליט. בלעטער"; י. ענטיין, "די זיילען פון דער נייער אידישער ליטעראטור"; id, וועגן, "נטיין" — "צוקונסט", 1921, I; ב. עפעלי בויס, "פ. אויף א לעקציע" — דאס נייע לע-בען, אדעס, 1917, 53; שטא עפשטיין, "פ. אלס כעמאלער דיכטער", נ"י, 1916, ז"ו 72 (דאס ארבעטס-פאלק אין פ-ס ווערק); מאקס עריק, "קאנסטרוקציע-שטודיען" / צו דער קאנסטרוקציע פון דער גאלדענער קייט און ביינאכט אויפן אלטן מארק; id, "איבערבליק איבער דער געשיכטע פון דער יידישער ליטעראטור" / קאנ-ספ. קט פון דעם ציקל לעקציעס געהאלטען אין דעם "ארבייטער רינג", לאנדאן, דעם 31טן אקטאבער — 9טן נאוועמבער, 1926, ארויסגעגעבן פון דעם צענטראל בילדונגס קאמיטעט און י. ל. פריק אינסטיטוט פון "ארבייטער רינג", לאנדאן, ז"ו 24; דוד פיינסקי, "פארווארט" צו דער אמעריקאנער אויסגאבע פון פ-ס ווערק, ז"ו II — XXIV; ד"ר מ. פיינעס, "די גע-שיכטע פון דער יידישער ליטעראטור", II, ז"ו 40-64, 116-160; נח פרילוצקי, "א. גיט אויפ-געקלערטער טאמענט" (וועגן פ-ס ארטיקל, "פיל-דונג") — "זמ"ה, פרץ", "קולטור-ליגע", 1924; לאזאר פוקס, דער אומרוהיגער גייסט — "טאלקס-בלאט", 1918; משה פיינקינד, "הי איך האב אים גע-זעהן" — "נייער פאלקסבלאט", 14/IV, 1925; י. פיי-מאן — "די יידישע מוזע"; id — דאס נייע לעבען, אדעס, 1918, 53; id — "מעברות", כרך א', חוברת א'; פיינקעלשטיין, "פ. א.

דזיצער חסיד, איז געווען אן אָנגעשטעל-
טער ביי אַ וואַלד-סוחר. פון דער מוטערס
צד שטאַמט זי פון אַ רבניש-רביישער
משפחה. באַקומען די ערשטע דערציונג
אין חדר, האָט זי נאָכן פאָטערס טויט

געלערנט רוסיש
ביי די סטודענטן
פון אַגראַנאַמישן
אינסטיטוט, געענ-
דיקט מיטלשול
אין פּלאַצק, שט-
דירט 1911 — 14
אין דער הויכשול
אין וואַרשע, פאַר-

ברענגענדיק איר פּריוואַט-לעבן אין
דעם הויז און דער סביבה פון איר
שוועסטערקינד יצחק-לייבוש פּרץ, וואָס
זי האָט שפּעטער געשילדערט אין אַ
ריי זכרונות. באַקומען דעם דיפּ-
לאָם אַלס צאָנדאַקטאַרין, האָט זי פּראַק-
טיצירט אין ליובאַרשאַוו, שפּעטער גע-
לעבט אין וואַרשע, נאָך דער חתונה
מיטן סקולפּטאָר אַלעקסאַנדער לאַקס
1923 זיך באַזעצט אין ווילנע. שוין צו
13 — 14 יאָר אָנגעהויבן צו שרייבן לי-
דער אויף רוסיש אונטער דער ווירקונג
פון דער פאַררוסישטער סטודענטסביבה,
האַט זי אַ טייל פון אירע לידער שפּעטער
געדרוקט אין דעם זשורנאַל Аккорды.
אין ווילנע איז זי אַריבער צו יידיש
און זינט 1926 פאַרעפנטלעכט אַ ריי לי-
דער אין "ווילנער טאָג" און "ליטעראַ-
רישע בלעטער", אויסגעצייכנט מיט אַ
טיפן לירישן געפיל. אַ באַזונדערן איג-
טערעס, אויך אַ ליטער. רישן, האָבן אירע
שוין דערמאָנטע זכרונות וועגן דעם
אינטימען לעבן פון י. ל. פּרץ און יעקב
דינעוואָן (אין "ביכער-וועלט" 1924 און
"ליטעראַרישע בלעטער" 1924, 30, 32,
34, 42, 43, 50).

פּ. בוך פון ליט. פ"ג; id, "די קאלעקטיווע פּסי-
כאלאָגיע ביי פ-ן (פ. — אַלס דינאַמיקער, אַלס
פּזאלאָג-פּסיכאלאָג, פ-ס מיטטיציון)" — "שריפטן",
VIII; איסאַק ראַבינאָוויטש — "באַנאַכט" אינם מאַ-
סקווער מלוכע-טעאַטער — זמ"ב "נייע ערד", מאַסקווע,
1925; שרה ראַבינאָוויטש, "דאָס לעבן פון די
האַנדלס-און אַרבעטס-קלאַסן אין דער שילדערונג
פון פ.", Esp. Mipsh, 1909, V—VI, באַזעבט
אויף יידיש אין פּ. בוך פון ליט. פ"ג; שאול
ראַסקין — "דאָס נייע לעבען", נ"י, 1910, VIII;
י. רובין, פ. און דאָס יידישע קינד — פ. זמ"ה
קולטור-ליגע, 1924; מ. ריוועסמאַן — Esp.
Иетонис, III; ב. ריווקין — "די ליטע-
ראַרישע וועלט", א"ר פון א. ריווען, נ"י, 1912,
"דאָס נייע לעבען", נ"י, 1913, ז"ו 200—208;
א. ריווען, "צוקונפט", VI, 1915, id, ib;
1920, VII—XII, איבערגעדרוקט אין "ליט.
בלעטער", id, "עפיוואָן פון מיין לעבען" —
"פּרייהייט", 1926; ז. ריווען, פ. — זיין לעבן
און זיינע ווערק", נרינגע ביימעלעך, 1920,
איידן אין ברעשרפאַרם, פ"ג ציש"א, ווילנע,
1921, id; 16; "יידישע גראַמאַטיק ביי פ.",
"ליט. בלעטער", 50, 57, id, ib; 103; משה שאַליט,
"ליטעראַרישע עטיווען", id, פ. אין ווילנע —
"ליט. בלעטער", 50; חוה שאַפירע, פ. האדם
והמספר — "השלח" כ' ז'; נ. שחאַלבע, "דער
לעצטער באַזוך ביי פ.", "מאַמענט" פון 13/IV
1926; מאַרק שווייד, "מיט פּרץ", פ"ג "ווער-
בע", נ"י, 1923, ז"ו 47; ל. שור, ביי פ. אין
שטוב — "רויטע וועלט" 1925, VIII; ישראָל
שטערין, פאַרוואָס איז פ. ביי אונז דער גרעסטער —
"פּאָלקס-צייטונג" 1924, id, "קרוינען צום קאָפּ
פון דער יידישער קריטיק" — זמ"ב "וואַרשעווער
שריפטן", 1926; ד"ר י. שיפער, דריי נפּטרים —
"דאָס נייע לעבן", אָדעס, 1918, id; 46; אונזער
באַזעגונג, 1922, id; 7; פ. אין דער ציוניזם —
"היינט" 1925; שלום-עליכם, "אידישע שרייבער";
שמ. וני-זמ"ה, צום צווייטען יאהרצייט, קיעז
1917; ת. ע(רות), פ. אין ריגע — "אידישע
שטימע" 1910, "דאָס פּאָלק" 1925.

פּרץ-לאַקס ראָזע 1894 (V/31) —

(געב. אין פּילוו (ניי-אַלעק-
סאַנדריע), לובלינער געגנט. איר פאָ-
טער, יוסף, וואָס האָט, ווי די גאַנצע
פּרץ-פאַמיליע, געשטאַמט פון יידן וועלט-
לעכע, דאַנציגער סוחרים, אַליין אַ מאָ-